

Proponowany program Podstaw ekonomii

Cele ogólne kształcenia:

Uczeń:

- posługuje się pojęciami z zakresu mikro i makroekonomii;
- uzasadnia konieczność dokonywania wyborów ekonomicznych;
- interpretuje mechanizm rynkowy;
- charakteryzuje rynek czynników produkcji;
- interpretuje decyzje podmiotów na rynku;
- charakteryzuje mierniki aktywności gospodarczej;
- interpretuje skutki stosowania instrumentów polityki gospodarczej państwa;
- wykazuje znaczenie wymiany międzynarodowej dla gospodarki kraju;
- uzasadnia celowość integracji gospodarczej w Europie.

Dział programowy	Materiał kształcenia	Kryteria weryfikacji Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
Przedmiot badań ekonomii	<ul style="list-style-type: none">- Konsekwencje życia w świecie pełnym niedostatków.- Potrzeby i ich zaspokajanie.- Zasoby ekonomiczne.- Wybór i koszt alternatywny.- Granica możliwości produkcyjnych. Proces dokonywania wyborów w różnych systemach ekonomicznych.	wyjaśnić, dlaczego społeczeństwa muszą dokonywać wyborów ekonomicznych;
		dowieść, że rozważania ekonomii normatywnej wpływają na postęp społeczno-ekonomiczny;
		wymienić zasoby potrzebne do wytworzenia konkretnych dóbr;
		wyjaśnić, dlaczego człowiek nie może zaspokoić wszystkich swoich potrzeb;
		nazwać koszt alternatywny konkretnego wyboru;
		dokonać wyboru w oparciu o analizę kosztów i korzyści i wskazać koszt alternatywny;
		wyjaśnić, co oznaczają punkty na krzywej możliwości produkcyjnych, wewnątrz i na zewnątrz krzywej;
		wykazać, posługując się krzywą możliwości produkcyjnych, że przy maksymalnym wykorzystaniu zasobów, nie można jednocześnie zwiększyć produkcji dóbr;
		przedstawić, jak

		w poszczególnych systemach ekonomicznych rozwiązywane są podstawowe problemy ekonomiczne;
Mechanizm rynkowy	<ul style="list-style-type: none"> - Pojęcie rynku, jego rodzaje i funkcje. - Elementy rynku: popyt, podaż i cena. - Popyt rynkowy, elastyczność popytu. - Podaż rynkowa, elastyczność podaży. - Równowaga rynkowa i skutki jej zachwiania. - Regulacja cen przez rząd. 	uzasadnić konieczność reglamentacji dóbr;
		wykazać na dowolnym przykładzie współzależność podmiotów gospodarujących;
		wyjaśnić rolę rynku w podziale dóbr;
		scharakteryzować funkcje rynku;
		dowieść, że rynek jest niezbędnym mechanizmem wobec rzadkości dóbr;
		wymienić elementy rynku;
		wyjaśnić na dowolnym przykładzie mechanizm działania prawa popytu i podaży;
		wykazać zależność decyzji producenta od elastyczności popytu oraz konsumenta od elastyczności podaży;
		wyznaczyć graficznie cenę i ilość równowagi;
		wyjaśnić mechanizm ustalania cen w gospodarce rynkowej;
		przedstawić graficznie zmianę równowagi rynkowej na skutek zmian popytu /podaży/ na konkretne dobro;
		scharakteryzować rynek, na którym brak jest równowagi rynkowej;
		scharakteryzować rynek, na którym wprowadzono cenę minimalną i maksymalną;
		wykazać konieczność ustalania przez rząd ceny minimalnej i maksymalnej;
Rynek czynników produkcji	<ul style="list-style-type: none"> - Rynek pracy. - Rynek kapitałowy. - Rynek surowców naturalnych. 	wyjaśnić mechanizm równowagi rynkowej na rynku pracy;
		omówić mechanizm funkcjonowania rynku kapitałowego;
		scharakteryzować instrumenty rynku kapitałowego;
		uzasadnić dokonany wybór na rynku kapitałowym;

		<p>wyjaśnić, jak wpływa na środowisko naturalne wydobywanie i wykorzystanie w produkcji surowców naturalnych;</p>
Decyzje ekonomiczne konsumenta	<ul style="list-style-type: none"> - Rola konsumenta na rynku. - Źródła dochodów i kierunki wydatków konsumenta. - Użyteczność miarą zadowolenia konsumenta z konsumpcji dóbr i usług. - Preferencje konsumenta – krzywa obojętności. - Ograniczenie wyboru konsumenta – linia budżetowa. Równowaga konsumenta. 	scharakteryzować konsumenta funkcjonującego w gospodarce rynkowej;
		zaplanować budżet domowy;
		wyjaśnić racjonalność postępowania konsumenta;
		określić koszt nieracjonalnych decyzji konsumenta;
		dokonać analizy użyteczności dóbr i usług;
		wyznaczyć optymalny koszyk dóbr przy pomocy krzywych obojętności i linii budżetowej;
		wykazać, że konsument przy określonym dochodzie, chcąc zwiększyć konsumpcję jednego dobra, musi zmniejszyć konsumpcję drugiego dobra;
Decyzje ekonomiczne producenta	<ul style="list-style-type: none"> - Rola producenta na rynku. - Podstawowe kategorie kosztów. - Techniczne optimum producenta. 	określić cel, do którego dąży producent;
		wyjaśnić podwójną rolę producenta na rynku;
		rozdzielić stałe i zmienne czynniki produkcji;
		wyjaśnić, jakie decyzje podejmie producent kierując się prawem malejącego produktu marginalnego;
		rozdzielić koszty stałe i zmienne;
		obliczyć koszty całkowite, przeciętne i marginalne;
		wyznaczyć techniczne optimum produkcji;
Decyzje producenta funkcjonującego w różnych strukturach rynku	<ul style="list-style-type: none"> - Podstawowe struktury rynku. - Konkurencja rynkowa. - Charakterystyka struktur rynku. - Bariery wejścia na rynki zmonopolizowane. - Zysk księgowy i zysk ekonomiczny. - Optimum ekonomiczne. 	rozdzielić podstawowe struktury rynku;
		wymienić rodzaje konkurencji rynkowej;
		scharakteryzować rynki konkurencji doskonałej;
		scharakteryzować rynki konkurencji niedoskonałej;
		określić koszt nieracjonalnych decyzji producenta;
		ustalić wielkość produkcji

		maksymalizującą zysk lub minimalizującą stratę;
		sporządzić i dokonać interpretacji wykresu przedstawiającego sytuację ekonomiczną producenta działającego w różnych strukturach rynku;
		wykazać, że przedsiębiorstwa działające na rynku konkurencji doskonałej najlepiej rozmieszczają zasoby;
		wykazać, że przedsiębiorstwa działające na rynkach: konkurencji monopolistycznej, monopolu i oligopolu dają możliwość lepszego zaspokojenia potrzeb i rozwoju społecznego;
Obieg okrężny produktu i dochodu w gospodarce	<ul style="list-style-type: none"> - Zakres badań makroekonomii. - Mierniki działalności gospodarczej. - Równowaga makroekonomiczna i wahania koniunkturalne. 	rozdzielić zakres badań mikro i makroekonomii;
		wyjaśnić związki zachodzące pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w ruchu okrężnym produktu i dochodu;
		rozdzielić dobra finalne i pośrednie;
		obliczyć PKB różnymi metodami;
		rozdzielić nominalny i realny PKB;
		wyjaśnić celowość stosowania realnego PKB;
		dokonać analizy wzrostu gospodarczego w zadanym okresie;
		obliczyć strumień konsumpcji i oszczędności w sytuacji zmiany poziomu dochodów do dyspozycji;
		ocenić skutki zbyt niskiego lub zbyt wysokiego poziomu oszczędzania przez gospodarstwa domowe;
		wyjaśnić zależność między poziomem cen a wielkością zagregowanego popytu i zagregowanej podaży;
		wyjaśnić cykliczność rozwoju gospodarczego;

		scharakteryzować rozwój gospodarczy Polski na podstawie kształtowania się PKB;
Skutki nierównomiernego rozwoju gospodarki	<ul style="list-style-type: none"> - Rynek pracy. - Bezrobocie, rodzaje, metody zwalczania. - Mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej. - Charakterystyka bezrobocia w Polsce. - Inflacja i jej rodzaje. - Mierniki inflacji. - Koszty i korzyści z inflacji. - Sposoby zwalczania inflacji. - Inflacja w Polsce i krajach Unii Europejskiej. 	scharakteryzować skutki nierównomiernego rozwoju gospodarczego;
		dokonać podziału zasobów siły roboczej oraz wskaże przyczyny powodujące przepływ ludzi na rynku pracy;
		rozpoznać rodzaje bezrobocia;
		zinterpretować mierniki ekonomicznej aktywności zawodowej;
		przedstawić metody walki z bezrobociem;
		scharakteryzować bezrobocie w Polsce;
		omówić przyczyny wzrostu cen w gospodarce;
		uzasadnić stwierdzenie, że przyczyną inflacji może być wzrost popytu lub/i kosztów produkcji;
		obliczyć CPI, roczną stopę inflacji i spadek siły nabywczej pieniądza;
		wyjaśnić znaczenie CPI dla podejmowania decyzji przez rząd;
		wskazać koszty i korzyści walki z inflacją;
omówić sposoby walki z inflacją;		
Ingerencja rządu i banku centralnego w procesy gospodarcze;	<ul style="list-style-type: none"> - Polityka fiskalna. - Polityka monetarna. 	uzasadnić potrzebę ingerencji rządu i banku centralnego w procesy gospodarcze;
		scharakteryzować narzędzia polityki fiskalnej;
		uzasadnić stosowanie ekspansywnych bądź restrykcyjnych narzędzi polityki fiskalnej w zależności od stanu koniunktury gospodarczej;
		scharakteryzować narzędzia polityki monetarnej;
		uzasadnić stosowanie ekspansywnych bądź restrykcyjnych narzędzi polityki

		monetarnej w zależności od stanu koniunktury gospodarczej; przeanalizować skuteczność polityki fiskalnej i monetarnej;
Ekonomia gospodarki otwartej	<ul style="list-style-type: none"> - Znaczenie wymiany międzynarodowej dla gospodarki kraju. - Ograniczenia w handlu zagranicznym. - Korzyści absolutne i komparatywne w handlu zagranicznym. - Bilans handlowy i płatniczy. - Kursy walutowe - Integracja gospodarcza w Europie. 	wykazać znaczenie wymiany międzynarodowej dla gospodarki kraju;
		wyjaśnić zasadność stosowania ograniczeń w handlu zagranicznym;
		wykazać znaczenie równowagi bilansu płatniczego dla gospodarki kraju;
		uzasadnić celowość integracji gospodarczej w Europie;
Rozwój intelektualny	<ul style="list-style-type: none"> - Aktualizacja wiedzy - Doskonalenie umiejętności zawodowych 	wykazać gotowość do ustawicznego uczenia się i doskonalenia zawodowego;
		wykorzystać różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych;
		doskonalić kompetencje intelektualne.

Kryteria oceny i metody sprawdzania efektów kształcenia.

Kryteria oceny efektów kształcenia:

- poprawność merytoryczna,
- kompletność wypowiedzi,
- poprawność językowa - słownictwo związane z działalnością gospodarczą,
- samodzielność wypowiedzi,
- wykorzystanie różnorodnych źródeł informacji,
- umiejętność doboru i selekcji informacji.

Metody sprawdzania efektów kształcenia:

- sprawdzanie ustne (pogadanka sprawdzająca, odpytywanie, prezentacje uczniowskie),
- sprawdzanie pisemne (test dydaktyczny, prace pisemne uczniów),
- obserwacja ucznia podczas wykonywania zadań (wytwór pracy ucznia).

Metody osiągnięcia szczegółowych celów kształcenia:

- oparte na słowie: mini-wykład, opowiadanie, pogadanka, wyjaśnienie, dyskusja, tekst przewodni,
- oparte na obserwacji: prezentacje multimedialne,
- oparte na działaniu: gry dydaktyczne, ćwiczenia praktyczne, projekty.

Indywidualizacja pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów

Uczeń zdolny otrzymuje:

- dodatkowe zadania dostosowane do jego potrzeb i możliwości,
- adresy stron WWW, które zawierają informacje poszerzające tematykę zajęć.

Ponadto:

Uczniowi zdolnemu można przydzielić rolę asystenta nauczyciela, umożliwić prowadzenie wybranego fragmentu lub całej lekcji oraz motywować do brania udziału w konkursach i olimpiadach.

Uczeń z dysfunkcją – według zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Warunki realizacji programu

Pracownia dydaktyczna powinna być wyposażona w stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu, rzutnik multimedialny, prezentacje multimedialne, filmy tematyczne, zestawy ćwiczeń dla uczniów.

Formy organizacyjne.

Zajęcia edukacyjne powinny być prowadzone w grupach do 15 osób.

Zajęcia edukacyjne, w zależności od metody, będą prowadzone w formie pracy zbiorowej jednolitej (zajęcia frontalne, praca w grupie) lub pracy indywidualnej zróżnicowanej dostosowanej do możliwości psychofizycznych ucznia.